Soru No: 1

Eski Türk eserlerinde kullanılan bu alfabede harfler sağdan sola doğru yazılır. Az sayıdaki bazı eserlerde satırların soldan sağa doğru yazıldığı da görülür. Bu alfabenin kullanıldığı bazı eserlerde 38, bazılarında ise 40 harf vardır. Türkçenin ünlülerini göstermek için ise dört ünlü işareti bulunur. Bu işaretlerin her biri ikişer ünlüyü gösterir: a/ä, ı/i, o/u ve ö/ü. Alfabedeki çift ünsüz işaretleri sistemi ve Türkçedeki ünlü uyumu, /a/ ve /ä/ ünlüleri ile /ı/ ve /i/ ünlülerini yanlış okumayı önler. Ancak yuvarlak /o/ ve /u/ ünlüleri ile /ö/ ve /ü/ ünlüleri bu yazıda ayırt edilemez.

Bu parçada söz edilen alfabe aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orhon
B) Uygur
C) Brahmi
D) Soğd

Cevap Anahtarı: **A**

Soru No: 2

Türük bodun atı küsi yok bolmazun (I) tiyin kañım kaganıg (II)
ögüm katunug kötürügme (III) teñri il berigme teñri türük
bodun atı küsi yok bolmazun tiyin özümin (IV) ol teñri
kagan olurtdı (V).

ÖSYM

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük, emir teklik üçüncü kişi eki almıştır.

B) II. sözcük, belirtme durumu eki almıştır.

C) III. sözcük, zarf-fiil eki almıştır.

D) IV. sözcük, iyelik eki almıştır.

E) V. sözcük, ettirgenlik eki almıştır.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 3

Az bodunug üküş kıltım. Igar elligde ıgar kaganlıgda
I II
yeg kıltım. Tört buluñdakı bodunug koop baz
III
kıltım.Yagısız kıltım. Koop maña körti. Yeti yegirmi
IV
yaşıma tañut tapa süledim.
V

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük, belirtme durumu eki almış bir isimdir.

B) II. sözcük, ayrılma durumu eki almış bir isimdir.

C) III. sözcük, tamlayan durum eki almış bir isimdir.

D) IV. sözcük, yönelme durumu eki almış kişi zamiridir.

E) V. sözcük, hem iyelik hem de durum eki almış bir isimdir.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 4

Aşağıdaki yazıtlardan hangisi Eski Uygur Kağanlığı dönemine ait <u>değildir</u>?

A) Taryat

B) Şine Usu

C) Köl İç Çor

D) Kara Balgasun

E) Tes

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 5

Köni söz asel teg bu yalgan basal
Basal yip açıtma ağız yi asel
Bu yalgan söz ig teg köni söz şifa
Bu bir söz ozakı urulmış mesel

Köni bol könilik kıl atan köni
Köni tiyü bilsün kişiler sini
Könilik tonın ked kodup egnilik
Kedim ton talusı könilik toni

Katıg kizle râzıñ kişi bilmesün
Sözüñdin özüñke ökünç kelmesün

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi hakkında <u>öğüt verilmemektedir</u>?

A) Sır saklamak

B) Yalandan sakınmak

C) Sözü düşünerek söylemek

D) Dürüst davranmak

E) Kibirden uzak durmak

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 6

Gitdükde yirün (I) otlakların geyik bilür. Yidi dere kohuların (II) dilkü bilür. Dün ile karvan köçdügin (III) turgay bilür. Erün ağırın yiynisin (IV) at bilür. Kolça kopuz götürüp ilden ile bigden bige ozan gezer. Er cömerdin (V) er nâkesin ozan bilür.

Bu parçada altı çizili sözcüklerin hangisi diğerlerinden farklı bir durum eki almıştır?

A) I
B) II
C) III
D) IV

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 7

Aşağıdakilerin hangisinde Türk yazı dili ve ait olduğu grup eşleştirmesi yanlıştır?

A) Özbekçe - Karluk grubu
B) Türkmence - Oğuz grubu
C) Nogayca - Kıpçak grubu
D) Tatarca - Kıpçak grubu
E) Karaçayca - Oğuz grubu

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 8

Aşağıdakilerden hangisi Hint-Avrupa dil ailesinde yer almaz?

A) Tacikçe
B) Farsça
C) İbranice
D) Almanca
E) Rusça

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 9

Küle aydı ay toldı uktı özüm
I
Ayıttın munı sen eşitgil sözüm
II III

***Kutadgu Bilig*'den alınan bu parçada altı çizili ekler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?**

	I	II	III
A)	Yönelme durumu	ilgi durumu	belirtme durumu
B)	Sıfat-fiil	kişi	ilgi durumu
C)	Zarf-fiil	iyelik	belirtme durumu
D)	Zarf-fiil	kişi	belirtme durumu
E)	Yönelme durumu	iyelik	ilgi durumu

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 10

Bilgil (I) kim bu risâle Türk tili üzere tahrîr kılınmaklıga dâ'î bu boldı kim teŋri fermânı birle Mısr ilinde bir azîmü'ş-şân melik zuhûrga (II) kildi... Hâsekîler hâsı Timür Big... Bizüm (III) katumuzda bir Arabî silâhnâme bar turur, anı Türk tiliŋe (IV) çevürseŋ kim bu gâzî Türkler andın (V) intifâ' alsalar saŋa takı sevâb bolsa tidi.

ÖSYM

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük, ikinci tekil kişi emir eki almış bir fiildir.

B) II. sözcük, yönelme durumu eki almış bir isimdir.

C) III. sözcük, tamlayan durum eki almış kişi zamiridir.

D) IV. sözcük, ikinci tekil kişi iyelik eki almış bir isimdir.

E) V. sözcük, ayrılma durumu eki almış işaret zamiridir.

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 11

Türk edebiyatının en büyük şair ve düşünürlerinden biridir. Farklı türlerde otuzu aşkın eser vermiştir. Farsça ile Türkçenin dil imkânlarını karşılaştırmış, döneminin yazarlarını Türk dilinde eser vermeye teşvik etmiştir. *Garâ'ibüs-sigâr* ve *Nevâdiru'ş-şebâb* adlı divanları da bulunan şair, aynı zamanda başarılı bir devlet adamıdır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hüseyin Baykara

B) Ebulgazi Bahadır Han

C) Babür Şah

D) Gedai

E) Ali Şir Nevai

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 12

Kim tarafından oluşturulduğu belli olmayan ---- adlı sözlüğün XVI. yüzyılın başlarında Anadolu'da düzenlendiği, mevcut nüshalarından anlaşılmaktadır. Sözlükte fiiller madde başlarında çekimli hâlleriyle gösterilmiştir. Sözcüklerin anlamlarından sonra Çağatay sahasından Lutfi, Nevai, Haydar Tilbe, Ubeydullah Han ve Babür Şah gibi ediplerin eserlerinden; sözcükler için tanıklar verilmiştir. Eserin bilimsel yayını Besim Atalay tarafından yapılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) *İbni Mühennâ*

B) *Senglâh*

C) *Abuşka*

D) *Mukaddimetü'l Edeb*

E) *Bedâyi'ü'l-Luga*

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 13

Diller yapı bakımından bükümlü, eklemeli ve tek heceli olarak gruplandırılır. Bükümlü dillerden olan Arapçada kabl > istikbal örneğinde olduğu gibi kökler çekime girdiğinde değişime uğrar ve kök ile türemiş biçim arasındaki ilişkiyi kurmak zorlaşır. Türkçe ise sondan eklemeli bir dildir, türetim ve çekim ekleri eklendiği sözcüğün kökünde bir > bir +lik örneğinde olduğu gibi herhangi bir değişime sebep olmaz.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki sözcüklerden hangisi Türkçenin bu ilkesine <u>uymamaktadır</u>?

A) Sana

B) Benim

C) Bize

D) Ondan

E) Sizde

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 14

Öfkesi burnunda kimi yazarların (I) astığı astık kestiği kestiktir (II). Kimi yazarlar da kendini geri çekip yavaşça (III) söylemesini bilir. Belki de sakince söylenen bir söz, öfkeli (IV) sözden daha etkilidir (V).

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangi ikisinin kökü, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I ve II

B) II ve III

C) II ve IV

D) III ve IV

E) IV ve V

Cevap Anahtarı: **D**

Soru No: 15

(I) Hun devrinin buluntuları, daha ziyade toprak altındaki mezarlardan çıkan eserlerdi. (II) Göktürk çağında ise birinci derecede ehemmiyetli olan eserler; toprak üstündeki yazıtlar, heykeller, sunaklar vb. idi. (III) Asırlarca göz önünde kalmış olan bu eserler zamanımıza kadar gelerek seyyahların yazılarına ve Orhon boylarında yaşayan nesillerin ananelerine konu olmuşlardı. (IV) Bu bölgede yaşayan halklar hâlâ bu yazıtların bulunduğu bölgeyi kutsal bir yer olarak kabul ediyorlardı. (V) Bu anane, yazıtların zamanımıza kadar iyi muhafaza edilmiş olarak gelmelerine de yardım etmişti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin öznesi, diğerlerinden farklı bir kelime grubudur?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

Cevap Anahtarı: **A**

Soru No: 16

(I) El-Hârizmî, matematikte cebir ve trigonometriye yeni bir bakış açısı getirmesiyle bilinir. (II) İkinci dereceden denklemlerin çözümüyle ilgili geometrik yaklaşımı, bu denklemlerin Latince adına da esin kaynağı olmuştur. (III) Çözdüğü bu denklemler aynı zamanda gök cisimlerinin hareketlerinin incelenmesi açısından da büyük önem taşır. (IV) Günümüzde hâlâ kullandığımız rakamların sembollerini, *Hint Rakamlarıyla Hesaplama Üzerine* adlı kitabında kullanması ile tarihe geçmiştir. (V) El-Hârizmî ayrıca ilk kez sıfırı, cebirsel denklemlerde "anlamlı olarak" kullanan kişiler arasındadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi <u>yoktur</u>?

A) I

B) II

C) III

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 17

Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde "diş-dudak, ötümsüz (sedasız), sürekli (sızıcı)**" özelliklerinin <u>tümünü</u> taşıyan bir ünsüz yer alır?**

A) Plato

B) Çevre

C) Toplum

D) Bahçe

E) Coğrafya

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 18

Aşağıdaki ses değişmelerinden hangisi "tonlulaşma" örneğidir?

A) bınar > pınar

B) adak > ayak

C) eb > ev

D) ahras > ahraz

E) çenber > çember

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 19

Onun yönteminin temel kavramlarından biri "anlatı kişilerinin işlevleri"dir. Masaldaki kişilerin hareketlerinin belli bir neden sonuç ilişkisine dayandığını belirtir. Ona göre masallarda kişiler değişse bile onların sergiledikleri davranışlar değişmez. Bu durumu masallarda ön plana çıkan işlevleri belirlemede temel ölçüt olarak kabul eder. Masal karakterlerini "hain, bağışlayıcı, yardımcı, prenses, ayırıcı, kahraman ve sahte kahraman" olarak oynadıkları role göre yedi gruba ayırır.

Bu parçada söz edilen araştırmacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Stith Thompson

B) Axel Olrik

C) George Dumezil

D) Vladimir Propp

E) Antti Aarne

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 20

Âdem oldum durmadım nefsin boynun urmadım
Yanıldım buğday yedim cennetten çıkıp geldim

Nûh oldum tûfan için çok durusdum din için
Dinime gelmiyeni suya gark edip geldim

Bu beyitlerin nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şathiye

B) Nutuk

C) Devriye

D) Nefes

E) Hikmet

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 21

Aldanma cihânın sakın varına
Bir nefesi verme cihân varına
Bugünkü işini koyma yarına
Yar yıkıldığı gün tozar demişler

Bu dörtlükte aşağıdaki edebî sanatların hangisi vardır?

A) Tecahülarif

B) Telmih

C) Hüsnütalil

D) Leffüneşr

E) İrsalimesel

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 22

Anadolu topraklarında doğup büyümüş, özellikle de Ankara ve çevresinde yaygınlık kazanmış ve kendi adıyla anılan bir tarikatın piri olmuştur. Mürşidi, "Somuncu Baba" adıyla da bilinen Hamidüddin Aksarayî'dir. Akşemseddin, halifeleri arasında en tanınmışlarındandır. Vahdet coşkusunu sade bir dille ve hece vezniyle dile getiren mutasavvıfın günümüze ulaşabilen eseri yoktur. "Bilmek istersen sen seni / Can içre ara canı" dizeleri oldukça meşhurdur.

Bu parçada söz edilen mutasavvıf aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hacı Bektaş-ı Veli

B) Abdal Musa

C) Kaygusuz Abdal

D) Hacı Bayram-ı Veli

E) Eşrefoğlu Rumi

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 23

Şeyh Edebali'nin müridi ve damadı olan ---- Osmanlı Devleti'nin kuruluş evrelerini görmüş, devlette uzun süre müftülük ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. Türk edebiyatında ilk mesnevi yazarlarından biri olarak kabul edilmektedir. Din ile kahramanlık duygularını birleştirdiği *Mukaffa*, *Ummân* ve *Muhammed Hanefi Gazavât-nâmesi* adlı mesnevileri bulunmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Ahmet Fakih

B) Mansur Ata

C) Tursun Fakih

D) Süleyman Ata

E) Şeyyad Hamza

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 24

İslamiyet'in kabulünden sonra teşekkül eden Türk destanlarından biridir. Bu destana göre Hz. Muhammed, Miraç'ta kendinden önceki peygamberleri görür. Bunlar arasında birini tanıyamaz ve onun kim olduğunu Cebrail'e sorar. Cebrail, Türkistan'da İslamiyet'i yayacak kişi olduğunu söyler. Bu olaydan üç asır sonra destan kahramanı, Kaşgar sultanının oğlu olarak dünyaya gelir. Mevsim kış olmasına rağmen doğduğu gün her yer çiçeklerle bezenir. Henüz küçük bir çocukken ava çıkar ve takip ettiği bir tavşanın aslında Hz. Hızır olduğunu öğrenir. Hz. Hızır, ona Müslüman olmasını öğütleyince önce kendisi ardından bütün Türk illeri İslamiyet'i kabul eder.

Bu parçada söz edilen destan aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Satuk Buğra Han*

B) *Manas*

C) *Battal Gazi*

D) *Danişmend Gazi*

E) *Cengiz Han*

Cevap Anahtarı: **A**

Soru No: 25

Kavuklu, bir Hintliden kabak tohumu alır ve eker. Kabak öyle büyür öyle kol salar ki bahçenin yarısını kaplar hatta saplarına çocuklar salıncak kurar. Sonunda dört kişi birleşip kabağı testereyle ancak kesebilir. İçini konu komşu yer, kabuğundansa kayık yaparlar. Bu kayığa binen Kavuklu, tek başına suyun üstünde kalır; uzaklara doğru aralıksız yol almaya başlar. Yolda kayıkla yüzen başka biriyle karşılaşır ve onunla yarışa tutuşur. O esnada yarıştığı adam Kavuklu'ya bir tokat atar. Kavuklu gözlerini açtığında bunun bir rüya olduğunu, yanında yatan teyzesinin oğlunun üzerine düştüğü için onun tarafından tokatlandığını anlar.

Bu parçanın alınmış olduğu orta oyunu bölümü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Giriş

B) Mukaddime

C) Tekerleme

D) Fasıl

E) Bitiş

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 26

Halk hikâyelerinin girişinde manzum veya mensur yapıda bir ----, ortasında ---- adı verilen ibret alınacak bir kıssa veya serencam, sonunda ---- adı verilen neşeli bir deyiş söylenmesi; hikâye anlatıcısının dinleyicilerin ilgisini çekebilmesi için dikkat etmesi gereken hususlardandır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) döşeme – karavelli – düğün

B) dibace – üstadname – tecnis

C) dibace – fasıl – karavelli

D) kara hikâye – üstadname – düğün

E) döşeme – kara hikâye – karavelli

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 27

Eski zamanların birinde Adil Şah ile onun Keşiş adında bir hazinedarı İsfahan şehrinde yaşamaktadır. Her ikisinin de ortak derdi, çocuksuzluktur. Biz ölünce bunca mal mülk kime kalacak diye kara kara düşünmektedirler. Gel gelelim bir gün birlikte yolculuk yaparken karşılarına ak sakallı bir ihtiyar çıkar. İhtiyar, bunların kim ve dertlerinin ne olduğunu bilmektedir. Cebinden bir elma çıkarıp ikiye böler; yarısını Âdil Şah'a, diğer yarısını da Keşiş'e verir. Bu elmaları eşleriyle beraber yerlerse yakın zamanda birinin oğlu, diğerinin de kızı olacağını müjdeler. Ardından onları uyararak çocukları mutlaka birbirleriyle evlendirmeleri gerektiğini aksi takdirde başlarına büyük felaketler geleceğini söyler. Bunun üzerine Âdil Şah ile Keşiş, ihtiyarın söylediği gibi, birinin kızı diğerinin oğlu olursa çocukları birbirleriyle evlendireceklerine söz verirler.

Bu parçada halk hikâyelerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisine yer verilmemiştir?

A) Bilge bir tipin yol göstericiliğine

B) Kahramanların birbirine âşık olma biçimine

C) Olayın belirli bir mekânda gerçekleşmesine

D) İnanışlarla ilgili bilgiler içermesine

E) Olayın gerçekleşme zamanının belirsiz olmasına

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 28

On iki hikâyeden oluşan *Dede Korkut Kitabı*'nın altıncı hikâyesi olup hacim olarak Bamsı Beyrek anlatısından sonra en uzun olanıdır. Erkek kahraman, Trabzon tekfurunun kızı Selcen Hatun'la evlenebilmek için çetin bir mücadeleye girişmiştir. Selcen Hatun iyi derecede at binen, kılıç kuşanan, ok atan bir kadın olarak hikâyede "alp kadın" tipini temsil etmektedir. Kahraman ile Selcen Hatun türlü zorlukları aşarak evlenmiş ve hikâye, klasikleştiği üzere bir duayla son bulmuştur.

Bu parçada söz edilen hikâye aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Duha Koca Oğlu Deli Dumrul Boyu*

B) *Kanlı Koca Oğlu Kanturalı Boyu*

C) *Kazılık Koca Oğlu Yegenek Boyu*

D) *Uşun Koca Oğlu Segrek Boyu*

E) *Begil Oğlu Emren Boyu*

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 29

1834 yılında doğan şair, halk şiirinin geleneksel özelliklerini Erzurumlu Emrah ve ustası Tokatlı Nuri'den öğrenmiştir. Anadolu'yu ve Şam'ı gezen, geçimini saz çalıp şiir söyleyerek kazanan âşık; Sivaslı Pesendî, Hicrî, Seyhunî, Negâmî, Cesûrî ve Âşık Şermî gibi çıraklar yetiştirerek içinde bulunduğu âşık kolunun gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Bu parçada söz edilen halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ceyhuni

B) Gedai

C) Sümmani

D) Dertli

E) Talibi

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 30

Aşağıdakilerden hangisi Türk âşık edebiyatında rüya motifinin aşamaları arasında yer almaz?

A) İlk deyişinde, ustasından öğrendiği bir şiiri söyleme

B) Bir sıkıntı veya dilekle uykuya dalma

C) Kutsal kişilerle kutsal sayılan bir yerde karşılaşma

D) Sevgilinin kendisi veya resmi ile karşılaşma

E) Pir elinden bâde içme

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 31

Gözyaşumdan şöyle gark oldum ki nîlüfer bigi
Rûy-ı zerdüm anda geh peydâ vü geh pinhân olur

Bu beyitte aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine yer verilmiştir?

A) Teşbih

B) Teşhis

C) Kinaye

D) Tevriye

E) Hüsnütalil

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 32

Yâr ile ağyârı gördüm oturur iken didüm
Ey melek-sûret nedür yanunda şeytânun mı var

Bu beyitte altı çizili ifadelerle yapılan edebî sanat aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Şâh-ı tûbâ serv-i kaddinle gelirse bir yere
Her gören cânâ olur elbet taraf-dârın senin

B) Duhân-ı âhum idüp ejdehâ-yı âteş-bâr
Benümle korkudur oldı cihânı şimdi o yâr

C) Eder hem âşıka bir yüzden istiğnâ-yı pinhânî
Anınçün birbirine uymaz asla şîve vü nâzı

D) Şehr-i hüsn içinde ey sultân-ı hûbân ad içün
Şol elif kaddin hevâsıyle boyum dâl eyledin

E) Bâğda zülf ü ruhun andıkça bu kimdir deyü
Sünbül ü gül biribirinden sü'âl eyler beni

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 33

Dîde lâle ârızınçün jâle-bâr olmuş durur
Her müje hüsnün gülünsüz gözde hâr olmuş durur
Sîne aşkın âteşiyle pür-şerâr olmuş durur
Cân firâk-ı la'l-i nâbınla figâr olmuş durur
Dil hevâ-yı kâkülünle bî-karâr olmuş durur
Akl u fikrim turran ile târumâr olmuş durur
Ten gam-ı zülf ü hatınla hâk-sâr olmuş durur
Üstühân-ı ser mekân-ı mûr u mâr olmuş durur

Bu parça aşağıdaki nazım şekillerinin hangisinden alınmıştır?

A) Mütessa

B) Müsebba

C) Müseddes

D) Muasser

E) Müsemmen

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 34

Ey vefâsız hâin ü bî-emn ü bî-amân felek
V'ey hatâ-perver belâ-bahş u kazâ-gerdân felek

Bir kılına verseler vermezdim Oğuz Han'ımın
Genc-i Kârûnıla bin bin milket-i Osmân felek

ÖSYM

Sînemi çâk eyle cânım hâk ü gönlüm derd-nâk
Çünki Oğuz Han'ım oldu hâk ile yeksân felek

İçerik özelliklerinden hareketle bu beyitlerin türü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Şikâyetname
B) Mersiye
C) Methiye
D) Pendname
E) Fahriye

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 35

Karâr itmez gönül murgı bu bâğun değme şâhında
Nihâl-i kadd-i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister

ÖSYM

Bu beyit aşağıdakilerin hangisinde günümüz Türkçesine doğru olarak aktarılmıştır?

A) Gönül kuşu bu bahçenin herhangi bir dalına konmaz. (O), gönül alıcı sevgilinin boyunun fidanı gibi yüce bir servi ister.
B) Gönül kuşu bu bahçenin sıradan bir dalında durmaz. (O), vefasız sevgilinin fidan boyuna benzer uzun bir servi arar.
C) Gönül kuşu bu bağın rastgele bir dalında dinlenemez. (O), sevgilinin servi gibi ince olan fidan boyunu ister.
D) Gönül kuşu bu bağın sıradan bir dalında rahat edemez. (O), gönül alıcı fidana benzeyen yüce sevgiliyi ister.
E) Gönül kuşu bu bahçenin herhangi bir dalına konamaz. (O), gönül alıcı, servi boylu ve fidan gibi bir sevgili ister.

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 36

Dil fikr-i lebin cânda nihân eylemek ister
Cânım darılıp âh u ---- eylemek ister
Işk odı yakıp sînede bir şem'-i fürûzân
Esrâr-ı dili halka ---- eylemek ister

Bu şiirin vezni ve anlamı dikkate alındığında, boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) enîn – ketûm

B) figân – ayân

C) zâr – beyân

D) feryâd – nihân

E) vâh – zarâr

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 37

I. Husrev u Rüstem der-i dergâhınun üftâdesi
Çâkeri İskender ü ednâ kulıdır Kahramân

II. Gitdi Kayser kasrınun tâk u revâkı kalmadı
Nice Kisrâ geçdi tâk u tumturâkı kalmadı

III. Adl ile fasl-ı nev-bahâr Kisrî-i nâm-dârdur
Taht-ı zümürrüd üzre gül Husrev-i kâmkârdur

IV. N'eylerüz biz dâr-ı Dârâ ile kasr-ı Kayseri
Sâyebân-ı ankebût eyvân-ı Keyvândır bize

V. Tutışaldan pehlevân-ı âteş-i ışkunla ben
Dâstân oldum nigârâ âleme Rüstem gibi

Yukarıda numaralanmış beyitlerde yer alan mitolojik kahramanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I. beyitte, memduhu övmek amacıyla kullanılmıştır.

B) II. beyitte, dünyanın geçiciliğini vurgulamak amacıyla kullanılmıştır.

C) III. beyitte, tabiattaki bir unsurla ilişkilendirilmiştir.

D) IV. beyitte, eleştiri amacıyla kullanılmıştır.

E) V. beyitte, âşığın yüceltilmesi amacıyla kullanılmıştır.

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 38

'Aşkumı yazmak istesem noktası bir kitâb olur
Şevkumı söylesem eğer zerresi âfitâb olur

Bu beytin vezni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müfte'ilün / mefâ'ilün / müfte'ilün / mefâ'ilün

B) Müfte'ilün / müfte'ilün / müfte'ilün / müfte'ilün

C) Müstef'ilün / mefâ'ilün / müstef'ilün / mefâ'ilün

D) Müfte'ilün / fâ'ilün / müfte'ilün / fâ'ilün

E) Müstef'ilün / müstef'ilün / müstef'ilün / müstef'ilün

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 39

Şîrîn dehânun dilberâ ser-çeşme-i cân kendüdür
Cânlar bağışlar sözlerün kim âb-ı hayvan kendüdür

Aşağıdakilerden hangisi bu beyitle aynı vezindedir?

A) Dünyâya gelen durmaz dünyâ ne aceb yerdür
Ukbâya giden gelmez ukbâ ne aceb yerdür

B) Cânâna cemâlünsüz dil bulmadı cânda hazz
Zîrâ ten-i bî-câna yok 'ayş-ı cihândan hazz

C) Dağıtdun hâb-ı nâz-ı yâri ey feryâd n'eylersün
İdüp fitneyle dünyâyı harâb-âbâd n'eylersün

D) Yapdı şehenşâh-ı cihân şevket-sarây-ı bî-bedel
Biz görmedük mislin anun gördiyse Rıdvân muhtemel

E) Tohm-ı pür-şûr u şererdür ser-nümûde hırmenümden
İhtirâz üzre geçer berk-i felek pîrâmenümden

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 40

I. Kanunî Sultan Süleyman'a sunulan ve Anadolu sahasında tezkire yazma geleneğinin başlangıcı sayılan eserde biyografiler, kronolojik sırayla verilmiştir.

II. 427 şairin biyografisini ebced hesabına göre sıralayan ve II. Selim'e sunulan eser, yaşadığı dönemin kültürel ortamını başarıyla yansıtmaktadır.

III. Antoloji tarzında yazılmış olan ve Sultan I. Ahmed'e sunulan eser, 14'ü kadın olmak üzere toplam 514 şairin biyografisini içermektedir.

Numaralanmış ifadelerde söz edilen eserler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	*Heşt-behişt*	*Meşâ'irü'ş-şu'arâ*	*Zübdetü'l-eş'âr*
B)	*Gülşen-i Şu'arâ*	*Tezkiretü'ş-şu'arâ*	*Mecma'u'l-havâs*
C)	*Heşt-behişt*	*Riyâzü'ş-şu'arâ*	*Tezkiretü'ş-şu'arâ*
D)	*Tezkiretü'ş-şu'arâ*	*Meşâ'irü'ş-şu'arâ*	*Mecma'u'l-havâs*
E)	*Gülşen-i Şu'arâ*	*Riyâzü'ş-şu'arâ*	*Meşâ'irü'ş-şu'arâ*

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 41

Tasavvufî ve alegorik bir mesnevidir. Eserde şeriat, tarikat, marifet ve hakikat sembolik bir biçimde anlatılmıştır. Bu dört kavramı temsil eden nesneler, şairin sorularına verdikleri cevaplarla konuşturulmuştur. Bu şekilde, varlıkların kendi asıllarına duydukları özlem ve dolayısıyla ilahî aşk konu edilmiştir.

Bu parçada söz edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Har-nâme* – Şeyhi

B) *Çeng-nâme* – Ahmed-i Dai

C) *Tazarru-nâme* – Sinan Paşa

D) *Kıyafet-nâme* – Hamdullah Hamdi

E) *Ferah-nâme* – Hatiboğlu

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 42

XV. asır mesnevi edebiyatının "sergüzeştname" ve "hasbihâl" adı altında toplanan mahsulleri, sayıca az olmasına rağmen ilgi çekici örnekler arz ederler. Kaynaklarda belirtildiğine göre bu türün ilk örneği Halilî'nin ---- adlı eseridir. Bu eserin dikkat çeken en önemli özelliği, o döneme kadar yazılan mesnevilerin aksine, Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde yer alan şehir ve yer adlarını içermesidir. Halilî'nin eserinden sonra yazılan ---- *Heves-nâme*'si de gerek konu gerek tasvirlerinin orijinalliği açısından o dönemin özgün sergüzeştnameleri arasında yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) *Düstur-nâme* – Melihi'nin

B) *Bülbül-nâme* – Hamdullah Hamdi'nin

C) *Firkat-nâme* – Tacizade Cafer Çelebi'nin

D) *Işk-nâme* – Mehmed'in

E) *Kutb-nâme* – Mesihi'nin

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 43

MAKDEM-İ YÂR

Pervâne-i zerrin gibi her zühre-i zerrîn
Titrerdi zümürrüd-geh-i lerzân-ı çemende,
Çağlardı leb-i sîm-i hıyâbân-ı semende
Bir çeşme-i billûr ile bir cûy-i bilûrîn.

Düşmüştü siyeh berg-i şebe şeb-nem-i sîmîn
Şeb-nem gibi titrerdi kamer leyl üzerinde...
Bir şeb-pere-i hufte bir âhû-yı çerende
Vermişti bu nüzhet-gehe bir vahşet-i nermîn.

Âhû ile şeb-perre vü evrâk ile ezhâr
Nâ-gâh fısıldaştı leb-i âb-ı revânda
Zîrâ şu perî-hâneye karşı bu evânda

Ey dürr-i yetîm-i sadef-i şefkatim, ey yâr,
Sen bir meh-i zî-ruh gibi yükseliyordun,
Muzlim korunun zıllı içinden geliyordun.

Bu şiirin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Balad

B) Sone

C) Serbest müstezat

D) Triyole

E) Terza-rima

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 44

Sanatçı şiir dışında; ahlaki metinler, Arap ve Fars edebiyatlarının güzelliklerini yaymaya çalışan tercümeler, eski edebiyatı gözden geçiren ilk tenkit denemeleri ve makaleler kaleme almıştır. Önemli eserleri arasında yer alan *Mekteb-i Edeb*, *Esami*, eski belagatin en iyi örneklerinden sayılan *Istılahat-ı Edebiye*, gazete ve dergilerde kalmış dil bilgisi bahisleri ve Türkçeye dair yazılarıyla farklı sahalarda eserler vermiş üretken bir isimdir.

ÖSYM

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İbrahim Şinasi

B) Abdülhak Hamit Tarhan

C) Ziya Paşa

D) Muallim Naci

E) Recaizade Mahmut Ekrem

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 45

1891 yılında yayımlanan bu eser, döneminde büyük yankı uyandırmış ve özellikle Servetifünun topluluğunun yazarlarını derinden etkilemiştir. Kitapta yazarın "Pandomima", "Kediler" ve "Düğün" gibi ünlü hikâyelerinin yanı sıra Alphonse Daudet'den çevrilen "Arlezyalı" adlı bir hikâye de yer alır. Yazarın "Güzel yazılmak şartıyla en ehemmiyetsiz şeyden bile hikâye çıkarılabilir. Hikâyede bulunması gereken unsurlar: Tabiat sırları, insan kalbi ve mevzua uygun bir üsluptur." ifadelerini doğrulayan bu hikâyeler, Batılı teknikle yazılmış, Türkçenin ilk olgun metinleri olarak değerlendirilir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Letaif-i Rivayat*

B) *Solgun Demet*

C) *Yadigârlarım*

D) *Küçük Şeyler*

E) *Şemsa*

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 46

----, seyahat yazılarının büyük bir kısmını kitap hâlinde toplamıştır. Bunlar sadece yazarın gezdiği yerler hakkında bilgi vermez, üslubu itibarıyla çok başarılı nesir örnekleri arasında da yer alır. Görevi dolayısıyla yaptığı bir yolculuğu canlı levhalar hâlinde anlattığı ---- adlı kitabında yolcular, Mısır'daki gezginler, mahalli tipler çok canlı bir şekilde tasvir edilir. Onun I. Dünya Savaşı günlerinde Avrupa'ya yaptığı gezi notları da kitap hâlinde toplanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) Halit Ziya – *Kırk Yıl*

B) Cenap Şahabettin – *Hac Yolunda*

C) Şerafettin Mağmumi – *Anadolu ve Suriye'de Seyahat Hâtıraları*

D) Hüseyin Cahit Yalçın – *Hayât-ı Hakîkiyye Sahneleri*

E) Abdürreşid İbrahim – *Âlem-i İslam*

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 47

Aşağıdakilerin hangisinde, Tevfik Fikret'in şiirlerinden alınan örnek ile yay ayraç içinde verilen açıklama <u>uyuşmamaktadır</u>?

A) Şu hazin fıtrat-ı garîbemle
Ben o seyyaha benzerim ki mehîb
Çölde, şemsin şu'â-ı sûzânı
Yakarak gözlerinde elvanı
Görmez artık selâmet imkânı
(Karamsar bir ruh hâlini yansıtma)

B) Baban diyor ki: "Meserret çocukların, yalnız
Çocukların payıdır! Ey güzel çocuk dinle;
Fakat sevincinle
Neler düşündürüyorsun, bilir misin?...
(Nazmı nesre yaklaştırma)

C) Halecanlarla geçen bir günün akşamında
Mâi bir gölgeliğin sîne-i ârâmında
Gecenin bir ebedî ân-ı semen-fâmında,
Pür-sükûn, zemzeme-i hilkati gûş ettinse...
(Anjanbmana yer verme)

D) Ne isterim meselâ: Bî-hudud bir meşcer,
Fakat ağaçları hep ser-şikeste, hep üryan;
İçinde bir derecik, bir şelâle-i giryan
(Geleceğe yönelik idealleri aktarma)

E) Sokaklarda seylâbeler ağlaşır,
Ufuk yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır;
Bulutlar karardıkça zerrâta bir
Ağır, muhtazır dalgalanmak gelir
(Görsel ögeleri öne çıkarma)

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 48

Devrinin özelliklerini, İstanbul'un örf ve âdetlerini, yaşayışıyla ilgili unsurları, eğlenceli bir sohbet üslubuyla kaydeden yazar; sohbet ve hatıra yazarı olarak tanınmıştır. Müstakil parçalar olarak pek çok antolojiye giren, hatırlarda kalan bu parçalarda, günlük halk dilini başarıyla kullanmıştır. Kendisinin de bir parçası olduğu İstanbul'u; bütün eğlence yerleri, sokak, çarşı, kahveler, lokantalar, okul ve tiyatrolarıyla hatta yeni tarz dükkânlarıyla anlatırken yıllar içindeki değişimlerini de yansıtmıştır. Türkiye'nin Batı işgali karşısındaki direnişine de samimi ve duygusal yazılarıyla katılmıştır. *Muharrir, Şair, Edib* adlı eserinde edebiyatın çeşitli konularını gündeme getirmiştir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ahmet Rasim

B) Hüseyin Rahmi

C) Ahmet Midhat

D) Yakup Kadri

E) Hüseyin Cahit

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 49

Millî Mücadele yıllarında gelişen "memleket edebiyatı" hareketinin en önemli temsilcilerinden biridir. *Harabelerin Çiçeği* ve *Gizli El* romanlarından sonra dikkatini Anadolu'ya çevirir. Sıcak ve sade bir üslupla büyük çoğunluğu Anadolu insanının çeşitli meselelerini, Anadolu tabiatı ve dekorunu, köylü sınıfının aydınla ilişkisini kısaca yerli ve millî hayatı anlatır. Öğretmenlik ve müfettişlik yaptığı için dolaştığı Anadolu şehir ve kasabalarını, bu kasabaların insanlarını ve meselelerini eserlerinde konu eder.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Refik Halit Karay

B) Halide Edip Adıvar

C) Reşat Nuri Güntekin

D) Ömer Seyfettin

E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 50

Romanları, şiirleri ve yayımladığı dergilerle Cumhuriyet Dönemi'nde Türkçü düşünceyi edebiyat sahasında devam ettiren sanatçı, Türk milletinin en eski tarihî kahramanlarından Kürşad'ı keşfetmiş ve onun maceralarını romanlaştırmıştır. Şiir ve roman gibi edebî eserlerin yanı sıra tarih, Türk edebiyatı tarihi ve bibliyografya alanlarında dikkat çekici araştırmaları vardır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mehmet Fuat Köprülü

B) Rıza Nur

C) Arif Nihat Asya

D) Hüseyin Nihal Atsız

E) Mehmet Emin Yurdakul

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 51

"Geçmişle bütün bağları kopmuş bir yeni, sağlam olamaz ve temelsiz yapılar gibi kısa bir zamanda çöker. Biz bu anlayışla kökümüzden kopmadan bugünün sanatını vermeye çalışıyoruz. Şiirde yenilik için vezni veya kafiyeyi atmayı zaruri görmediğimiz gibi yeterli de bulmuyoruz. Aruzla, heceyle ve serbest tarzda şiirler yayımlıyoruz. Ama bunların hepsinin de yeni bir ruh ve anlayışla yazılmış olmasına elden geldiği kadar dikkat ediyoruz." anlayışıyla hareket eden Munis Faik Ozansoy, Selahattin Batu, Mehmet Çınarlı, Yavuz Bülent Bakiler gibi isimler bu topluluğun önemli şairlerindendir.

Bu parçada söz edilen Cumhuriyet sonrası şiir topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Beş Hececiler
B) Yedi Meşale
C) Garip
D) İkinci Yeni
E) Hisar

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 52

Roman yazmaya *Yaseminler Tüter mi Hâlâ* ile başlayan ----, eserlerinde kadın ile ilgili sorunlara değindiği gibi sosyal konuları da ele almıştır. Yazar, "Or'da Kimse Var mı?" başlığı altında, ironik bir dille kaleme aldığı dört romanında, Türk toplumunun farklı dünya görüşlerine sahip kesimlerinin birbirlerini tanımadıklarını öne sürmüştür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Pınar Kür
B) Adalet Ağaoğlu
C) Alev Alatlı
D) İnci Aral
E) Sevinç Çokum

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 53

Bir karakterin duygusal ve entelektüel anlamda olgunlaşmasının, büyümesinin takip edilebildiği romanlara "oluşum romanı" denir. ----, bu türde Türk edebiyatında yazılmış eserlerin en dikkat çekenlerinden biridir. Eser yalnızca ana kahramanı olan aşiret beyinin bir devlet sultanına dönüşümünü, bu sırada geçirdiği psikolojik ve zihinsel olgunlaşmayı değil; kahramanın ait olduğu topluluğun da aynı süreçteki gelişmesini ifade eder. ----, XIII. yüzyılda Anadolu'da askerî ve siyasi bir boşluğun içinde bir aşiretin doğru hamleler, doğru ilişkiler ve doğru bir amaç ile nasıl büyüdüğünü; topluluğu adım adım izleyerek anlatır. Böylece roman, oluşum romanlarında görülen bireysellik odağını korurken bireyin temsilcisi olduğu toplumun gelişimini de başarıyla aktarır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) *Kurt Kanunu* – Kemal Tahir

B) *Osmancık* – Tarık Buğra

C) *Dersaadette Sabah Ezanları* – Attila İlhan

D) *İnce Memet* – Yaşar Kemal

E) *Baba Evi* – Orhan Kemal

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 54

1960'lı yıllardan itibaren roman ve öykülerine hâkim olan mizah anlayışıyla geniş bir okur kitlesine ulaşan ----, toplumsal olayları ve durumları yalın bir dille anlatır. O, yaşadığı dönemin hemen her türlü toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmelerinden, yaşanılan değişimlerden esinlenir; çağının tanığı olan bir edebiyat anlayışı ortaya koyar. Onun mizahi eserlerinde "komik", anlattığı olayın kendisindedir; usta anlatımı komiğin belirginleşmesini ve ortaya çıkmasını sağlar. Böylece olağan gibi görünen, göze batmayan toplumsal çarpıklıklar belirginleşir. Bu, kendi deyişiyle "çemberin dışında kalmak"tan, dünyaya ve olaylara uzaktan, içinde yaşamıyormuşçasına bakmaktan kaynaklanır. *Düğümlü Mendil*, *Şimdiki Çocuklar Harika* adlı eserlerinde ironiye dayanan bir mizah anlayışı bu bakış açısını örneklendirir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Sabahattin Ali

B) Haldun Taner

C) Muzaffer İzgü

D) Rıfat Ilgaz

E) Aziz Nesin

Cevap Anahtarı: **E**

Soru No: 55

Şairlik gücünü halk geleneğinden alır ve heceyle yazılmış şiirlerinde yer yer hamasi söyleyişler öne çıkar. Şiirlerinde Köroğlu'ndan kuvvetli esintiler bulunan şairin klasik Türk edebiyatına olan ilgisi kadar edebiyat araştırmalarına yönelik çalışmaları da dikkate değerdir. *Dede Korkut Hikâyeleri* başlıklı çalışması alanının şaheserleri arasındadır. Edebiyat incelemeleri de yapmış olan sanatçı, bu incelemelerini *Destursuz Bağa Girenler* adıyla kitaplaştırmıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orhan Şaik Gökyay

B) Arif Nihat Asya

C) Rıfat Ilgaz

D) Ahmet Kutsi Tecer

E) Behçet Kemal Çağlar

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 56

Göçmenlerin sosyoekonomik ve kültürel sorunlarını ince bir duyarlıkla işlediği hikâyelerinde, çocuk ve kadın kahramanlar merkezdedir. Onun, birçoğu Balkanlar'dan İstanbul'a göç etmek zorunda kalan kahramanları yurt özlemi, yoksulluk ve dışlanma gibi sorunları aşmak için iki büyük güç kaynağına yönelir: Geçmişin mutlu anıları ve gelecek umudu. Çocuklar, özellikle kız çocukları, bu hikâyelerde daha iyi ve refah içinde bir geleceği sembolize eder. Bu hikâyelerde anlatılan göçmen aileler; yaşanılan yoksulluğa, çaresizliğe, karanlığa rağmen tüm bunları görünmez kılan bir sevgi bağıyla ayakta kalır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sevgi Soysal

B) Emine Işınsu

C) Leyla Erbil

D) Tezer Özlü

E) Sevim Burak

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 57

Tiyatronun yanı sıra hikâye ve deneme türlerinde de eserleri bulunan ----, sosyal ve siyasi eleştirilerini ustaca kurgulanmış ironik bir üslupla sunar. Eserlerinde genellikle İstanbul gecekondularında yaşayan insanların hayatlarını konu edinir. Yazar, bu şehrin varoşlarında şekillenen alt kültürlere ve çevre konularına dikkat çeker. Gerçeklerle yüz yüze gelmekten kaçınmanın sembolü olarak kullandığı "devekuşu"nu, kurduğu tiyatroya ad olarak verdiği gibi yıllarca "Devekuşuna Mektuplar" adlı sütununda denemeler de yazar.

ÖSYM

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Recep Bilginer

B) Muhsin Ertuğrul

C) Haldun Taner

D) Refik Erduran

E) Necati Cumalı

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 58

Necip Fazıl'a ait olan ve olayları "meçhul bir tarihte İstanbul'da" geçen üç perdelik bu piyeste Husrev, hayatı kaderin ve tesadüflerin yönettiğine inanan, otuzlu yaşlarda bir yazardır. Son oyunuyla büyük bir başarı sağlamıştır. Ancak basın, bu piyesteki bazı durumlarla Husrev'in özel hayatı arasında benzerlikler bulma peşindedir. Necip Fazıl bu eseriyle edebiyatımızda ve mistisizmde büyük yer tutan yazar-eser arasındaki ilişkiyi, insanın çaresizliğini ve toplum düzeninden sorumluların ikiyüzlülüklerini teşhir ederek ele alır.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Bir Adam Yaratmak*

B) *Reis Bey*

C) *Tohum*

D) *Ahşap Konak*

E) *Siyah Pelerinli Adam*

Cevap Anahtarı: **A**

Soru No: 59

Bu yaklaşım, sanatın işlevini okura verdiği zevkte arayan ve sanatı kendisinde uyandırdığı estetik yaşantıyla ölçen bir öznelliği ilke edinmiştir. Bir yapıtın her okuyanda aynı tepkileri uyandırması beklenemez. Bir yapıttan alacağımız zevkler başka başkadır. Bunun için belirli kurallar konulamaz ve nesnellik söz konusu edilemez. Öyleyse okur öncelikle yapıttan estetik bir zevk alıp almadığına bakar, sonra da yapıtın kendisinde uyandırdığı duyguları anlatır ve coşkusunu dile getirir. Bir bakıma okur, o yapıtı değil, kendisini anlatır.

Bu parçada söz edilen eleştiri anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Biçimci

B) İzlenimci

C) Yapılsalcı

D) Psikanalist

E) Tarihsel

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 60

Andre Gide'nin "Hissediyorum öyleyse varım." şeklinde ifade ettiği anlayış, dış dünyayı gerçek çizgileriyle ve objektif olarak sanata taşımayı değil, sanatkâr üzerinde bıraktığı etkiler çerçevesinde yansıtmayı esas alır. Sanatkârın görme duyusu ile iç dünyası arasındaki ilişkiye dayanan bu akımda; dış dünya karşısında sürekli yenilenen bir bakış ve bu bakışın sürekli değişen bir ışık ve renk ortamında görülenlerin iç dünyaya olan yansımaları esas alınır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Realizm

B) Parnasizm

C) Sürrealizm

D) Empresyonizm

E) Postmodernizm

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 61

Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, hikâye türünün özellikleriyle ilgili çeşitli soruların yer aldığı çalışma kâğıtlarını öğrencilerine dağıtmış ve biraz sonra dinleyecekleri metinden bu soruların cevaplarını bulmalarını istemiştir. Ardından Sait Faik'in bir hikâyesini öğrencilere dinletmiş ve verdiği soruları öğrencilerin cevaplamalarını istemiştir.

Öğretmenin bu etkinlikte kullandığı dinleme tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Seçici

B) Eleştirel

C) Yaratıcı

D) Empatik

E) Katılımlı

Cevap Anahtarı: A

Soru No: 62

2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre aşağıdakilerden hangisi, "Metni yorumlar." kazanımıyla ilgili öğrenciden beklenenler arasında yer almaz?

A) Metindeki açık ve örtük iletileri belirleme

B) Metinle ilgili tespit ve eleştirilerini ifade etme

C) Metinle ilgili beğenisini metne dayanarak açıklama

D) Metinle ilgili güncellemelerini ifade etme

E) Metinde yazara özgü anlatım özelliklerini ifade etme

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 63

2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre öğrencilerden şiirle ilgili aşağıdakilerin hangisini yapması beklenmez?

A) Ahenk unsurlarını belirlemesi

B) Temayı tespit etmesi

C) Edebî sanatların anlama katkısını değerlendirmesi

D) Yazıldığı aruz kalıbını bulması

E) Şekil özelliklerinin içerikle ilişkisini sorgulaması

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 64

I. Bir sınıf düzeyinde aynı sanatçıdan, farklı türlerde olmak koşuluyla, en fazla iki metin alınabilir.

II. Dünya edebiyatından seçilen metinler popüler yazarlardan alınmalıdır.

III. Türk dünyası edebiyatlarından örnek metinlere yer verilmelidir.

Yukarıda numaralanmış ifadelerden hangileri 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre ders kitabına alınacak metinlerin niteliklerindendir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 65

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, makale yazımında dikkat edilmesi gereken hususları örnekler üzerinden açıklayarak öğrencilerinden kendi seçecekleri bir şair hakkında makale yazmalarını ister. Bir öğrenci, "Cahit Sıtkı Tarancı'nın şiirlerinde yaşama sevinci" konusunda bir yazı yazmaya karar verir. Tarancı hakkında yapılmış çalışmaları inceleyerek yazacağı makale için bilgi toplayan öğrenci, metninde yalnızca Tarancı'nın şiirlerinden alıntılar yaptığında kaynak göstererek bir yazı kaleme alır.

Buna göre öğrenci, makale yazma sürecinde aşağıdakilerden hangisine dikkat etmemiştir?

A) Yazısında kullanacağı olay, düşünce ve bilgileri belirler.
B) Yazma konusuyla ilgili araştırmalar yapar.
C) Yazısının konusunu sınırlandırır.
D) Yazma planından hareketle taslak metin oluşturur.
E) Farklı kaynaklardan etik kurallar çerçevesinde yararlanır.

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 66

2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre aşağıdakilerden hangisi "Konuşmasında beden dilini doğru ve etkili biçimde kullanır." kazanımıyla ilgili bir uygulama değildir?

A) İçeriğe ve hitap ettiği kitleye uygun jest ve mimikler kullanması
B) Konuşma esnasında dinleyici ile göz teması kurması
C) Yararlanacağı görsel ve işitsel araçları hazırlaması
D) Kıyafetini konuşma yapacağı ortama göre ayarlaması
E) Konuşma sırasında heyecanını kontrol etmesi

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 67

2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre aşağıdaki kazanım-uygulama eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

	Kazanım	Uygulama
A)	Görsel ve işitsel unsurları doğru ve etkili kullanır.	Metnin türüne göre resim, fotoğraf, grafik, çizim, veri tabloları, ses ve görüntü kayıtları vb. unsurları, metni tamamlayıcı ve/veya destekleyici unsurlar olarak kullanır.
B)	Yazdığı metni gözden geçirir.	Oluşturduğu metni dil bilgisi, yazım ve noktalama bakımından kontrol etmesi sağlanır.
C)	Yazacağı metnin türüne göre konu, tema, ana düşünce, amaç ve hedef kitleyi belirler.	Türle ilgili okuma kazanımlarında ifade edilen anlatım teknikleri, anlatım biçimleri/türleri ve düşünceyi geliştirme yollarından uygun olanlarını kullanması sağlanır.
D)	Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.	Metnin türüne göre birimlere, paragraflara, bölümlemelere, giriş-gelişme-sonuç/serim-düğüm-çözüm aşamalarına ve olay örgüsüne dikkat çekilir.
E)	Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.	Metnin türüne göre terim, kavram, deyim, atasözü, ağız özellikleri kullanması sağlanır.

Cevap Anahtarı: C

Soru No: 68

Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni öğrencilerinin, "Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatları belirleyerek bunların anlama katkısını değerlendirir." kazanımını istenilen düzeyde edinemediklerini fark eder. Belirlediği bir gazeli, öğrencilerin anlamasını kolaylaştırmak için günümüz Türkçesine aktarır ve metin üzerinden etkinlikler hazırlar. Uygulama öncesinde zümre öğretmenlerinden fikir alır.

Mef'ûlü / Fâ'ilâtü / Mefâ'îlü / Fâ'ilün

"Yarin ayağını olur da öpebilir miyim?" hevesi o zavallı âşığı yol üstündeki toprak hâline getirdi.
İçerde tutulan sırrı açığa vurmak doğru değildir zaten bu günahı yüzünden can sürekli asılır.
İki âlemin amacı, yarin yüzünü görmektir; aşığın âlemde bundan başka istediği bir şey yoktur.
Göğsüm ney gibi aşkının havasıyla doldu; üfledikçe çıkan nefesim âha, feryat etmeye dönüşür.
Her türlü bağ bir beladır; isterse gül dalından yapılmış olsun, kafes bülbüle bıkkınlık getirir.
Gönlüm! O bakışların sana yönelmesini istersen soyutlanma kılıcıyla dünyadan ilgini kes.
Aşkta âşığın vücuduna itibar edilmez. Fuzûlî!
Çer çöp, yakıcı ateşe dayanmaz.

Buna göre zümre öğretmenlerinin bu öğretmene aşağıdakilerden hangisini önermesi beklenir?

A) Gazelde aruz vezninin özelliklerini fark ettirmek için bütün uzun sesleri, bu metin üzerinde göstermelisin.
B) Öğrencilere gazelin orijinal hâlini de göster ki istenilen kazanımı tam olarak gerçekleştirebilsinler.
C) Gazelin hangi aruz kalıbıyla yazıldığını gösterme ki öğrenciler vezni kendileri bularak kazanıma ulaşabilsinler.
D) Gazel yerine, ulaşılmak istenen kazanımdaki özellikleri tam olarak taşıyan bir kaside seçmelisin.
E) Öğrencilerin kazanıma ulaşmaları için cümleleri kısaltarak metni daha anlaşılır bir hâle getirmelisin.

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 69

Kuyucaklı Yusuf

Bu küçük şehirlerin yeknesaklığını değiştiren nadir hadiselerden biri de bayramlardı. Hele Ramazan Bayramı, bir aylık bir bekleyiş ve hazırlıktan sonra geldiği için, o nisbette coşkun olurdu. Çocukların çoğu Ramazan'da oruç tutar, namaz kılarlardı. Sahura kalkmak ayrı bir zevk, öğleye kadar uyumak ve gündüzün, biraz da yapma olan bir mahmurlukla, dolaşmak ayrı bir zevkti. Öğle üzeri Kurşunlu Cami'de İbradalı Salim Hoca'nın vaazları dinlenir, ikindi mukabeleleri kaçırılmaz, akşam üzeri de gözler ve kulaklar "tepe"den atılacak topa dikilirdi.

Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, *Kuyucaklı Yusuf*'tan aldığı yukarıdaki bölümü kullandığı ders işleme sürecini şu şekilde yapılandırmıştır:

I. Örnek okuma olması için öncelikle metni kendi okur daha sonra öğrencilerine paylaştırarak okutur.

II. Metindeki altı çizili kelimelere öğrencilerin dikkatini çekerek bu kelimelerin anlamlarını bilip bilmediklerini kontrol eder. Metinde başka anlamını bilmedikleri kelime olup olmadığını sorar ve bu kelimelere yönelik etkinlikler düzenler.

III. Romandan alınan bu parçayı ne ölçüde anladıklarını kontrol etmek için "Yusuf yaşadığı yerden neden ayrılmak istiyor?" gibi sorular yöneltir.

IV. Yazar ve metin arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek için Sabahattin Ali'nin başlıca eserleri hakkında kısa bir bilgilendirme yapar.

V. Metin üzerinde dil bilgisi çalışmaları yapar.

Buna göre öğretmen, ders işleme sürecinin hangi aşamasında yanlış bir uygulama yapmıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

Cevap Anahtarı: **C**

Soru No: 70

Şimdi içeri gireceğim. İçeride biri olacak. Adı yok. Artık adının olmasını istemiyorum. Adsız biri. Ama biri. Beni kendisini gördüğüm için sevindirecek biri. Odada dolaştım, -zaten iki adet- dolapları açıp kapadım. Kapı ardlarına baktım. Tuvallerin gerisini, koltukları, iskemleleri yokladım. İsli perdeleri silkeledim. Son iki ayda gelen birkaç mektuba -Aysel'den yok, tek satır yok- göz attım. Üç gündür dökülmemiş bayat çayla dolu çaydanlığın içine bile baktım... Kimse yok. Her Şey Hiç. Tek Gerçek Yalnızlık.

Bu parça, Türk dili ve edebiyatı dersinde aşağıdakilerden hangisi için <u>kullanılamaz</u>?

A) Anlatıcının, mekânın aktarımındaki belirleyiciliğini vurgulamak

B) İç konuşma anlatım tekniğinin metindeki işlevlerini kavratmak

C) Anlatım ve üslup özelliklerinin tema ile ilişkisini ortaya koymak

D) Anlatıcının değişimiyle bakış açısının da farklılaşabileceğini göstermek

E) Felsefe anlayışlarının veya sanat akımlarının metindeki izlerini sezdirmek

Cevap Anahtarı: D

Soru No: 71

AÇIK DENİZ

Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum;
Her lâhza bir alev gibi hasretti duyduğum.
Kalbimde vardı "Byron"u bedbaht eden melâl
Gezdim o yaşta dağları, hulyâm içinde lâl,
Aldım Rakofça kırlarının hür havâsını,
Duydum akıncı cedlerimin ihtirâsını,
Her yaz, şimâle doğru asırlarca bir koşu,
Bağrımda bir akis gibi kalmış uğultulu...
Bir gün dedim ki istemem artık ne yer ne yâr!
Çıktım sürekli gurbete, gezdim diyar diyar;
Gittim o son diyâra ki serhaddidir yerin,
Hâlâ dilimdedir tuzu engin denizlerin!

Yahya Kemal'in şiirinden alınan bu parçadan aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Şiirdeki edebî sanatların anlama katkısı olduğuna

B) Şiirin, yazıldığı dönemin siyasi meselelerinden izler taşıdığına

C) Sanat ve edebiyat akımlarının/anlayışlarının şiir diline yansıdığına

D) Şiirde sosyal ögelerin yer aldığına

E) Şiirin, şairinin yaşamından izler taşıdığına

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 72

Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, öğrencilerine aşağıdaki iki parçayı vermiş ve onlardan bu metinleri inceleyerek karşılaştırmalarını istemiştir.

I.
İstanbul'un öyledir baharı;
Bir aşk oluverdi âşinalık;
Aylarca hayâl içinde kaldık:
Zannımca Erenköyü'nde artık
Görmez felek öyle bir baharı.

II.
İstanbul; taşı, toprağı altın denilen şehir... Kaç medeniyete beşiklik etmiş, kaç devlete başkentlik yapmış yedi tepe üstünde zamanın gergef işlediği, bir semtini sevmenin bile bir ömre bedel olduğu diyar... Kimi zaman ufuklarını bir beyaz karanlık sarsa da o hep dünyanın göz bebeği olmuş tarihi, doğası, denizi, doyasıya yaşanan dört mevsimi, dillere destan aşkları ve üzerine yazılan şiirleriyle gönüllerde hep taht kurmuş belde.

ÖSYM

Aşağıdakilerden hangisi bu etkinliğin amaçlarından biri olamaz?

A) Benzer konu veya temaları işleyen metinlerin anlatım özelliklerinin gösterilmesi
B) Nazım ve nesir biçiminde yazılmış metinlerin üslup özelliklerinin ortaya konması
C) Farklı metinlerin anlatıcısı/söyleyicisinin konu veya temaya bakış açısının belirlenmesi
D) Dilin işlevlerinin farklı türlerde yazılan metinler aracılığıyla tespit edilmesi
E) Metin türlerinin ortaya çıkışı ve tarihsel dönemlerle ilişkisinin saptanması

Cevap Anahtarı: E

Soru No: 73

Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, 12. sınıf dersinde, hepsi Cumhuriyet sonrası döneme ait olmak üzere üç eser belirler. Esra'ya "modernizmden postmodernizme doğru evrilen kurgusal yapıda, somuttan soyuta doğru gerçekleştirilen iç yolculukların anlatıldığı, bu yönüyle James Joyce'un *Ulysses*'inden izler taşıyan bir aydın romanını"; Neva'ya "XX. yüzyılın son yıllarında yayımlanan, geleneksel anlatıların diline yaslanan ancak köyden kente göçün sıkıntılarını gerçekliğin sınırlarını ihlal ederek anlatan bir romanı"; Yusuf'a ise "dili, bir biçim ögesi olarak kullanma eğilimi gösteren, Osmanlı Türkçesinin yaşayan dilin içine serpiştirilmesiyle oluşturulmuş anlatıma sahip bir yazarın gemicilik terimleriyle yüklü bir romanını" incelemek üzere verir.

Buna göre Esra, Neva ve Yusuf'a verilen romanlar sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) *Anayurt Oteli - Bir Düğün Gecesi - Puslu Kıtalar Atlası*

B) *Tutunamayanlar - Sevgili Arsız Ölüm - Amat*

C) *Sokaktaki Adam - O/Hakkâri'de Bir Mevsim - Gece*

D) *Aylak Adam - Unutma Bahçesi - Yaşamın Ucuna Yolculuk*

E) *Huzur - Bereketli Topraklar Üzerinde - Tehlikeli Oyunlar*

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 74

Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni dersinde öğrencilerini çember düzeninde oturtarak öğrencilere Refik Halit Karay'ın "Eskici" adlı hikâyesini okur. Daha sonra öğrencilerden kendilerini Hasan'ın yerine koyarak düşüncelerini sırasıyla belirtmelerini ister. Bunun için de "Sizce Hasan, Eskici'nin Türkçe bildiğini öğrendiğinde ne hissetmiştir? Peki siz olsaydınız ne yapardınız?" sorularıyla öğrencilerin düşüncelerini ifade etmelerini sağlamıştır.

Bu derste kullanılan öğretim yöntem/tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) İstasyon

B) Konuşma halkası

C) Zıt panel

D) Beyin fırtınası

E) Gösterip yaptırma

Cevap Anahtarı: B

Soru No: 75

Bir Türk dili ve edebiyatı öğretmeni, 12. sınıf düzeyinde kullanmak üzere şu soruyu hazırlamıştır:

Bir yerde okumuştum. Bir gün çocuk Stevenson, annesine: "Anne, bir insan resmi yaptım, şimdi onun ruhunu yapayım mı?" demiş. Çocuk Stevenson yaptığı resme can verebildi mi bilmiyorum ama romancı Stevenson, korsanlarına ve serserilerine gerçekten ruh vermiş olmalı ki onlar hâlâ aramızda yaşayıp duruyor. Öyledir, roman kahramanları, gerçek dediğimiz insanlar gibi hatta onlardan daha çok düşünen, sevinç ve acı duyan kişilerdir. Yazarları için de böyledir bu. Romancı için gerçek dünya, içinde kahramanlarının yaşadığı ve öldüğü dünyadır. Gerçek insanlarla muhayyel insanlar arasındaki özdeşliği bu kadar açık dille anlatan başka bir edebî tür zor bulunur. Flaubert'ın "Madam Bovary benim!" sözünün hakiki manası da budur. Halit Ziya'nın bana yazdığı bir mektubunun sonundaki şu cümleleri de bu gerçeği işaret eder: "Firdevs, Nihal, Bihter, hele bedbaht Beşir, şimdi uzaktan bunları düşünürken hepsini ayrı ayrı görüyor zannındayım."

Bu metinle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Metnin ana düşüncesi farklı tanıklar gösterilerek desteklenmiştir.
B) Yazar, ele aldığı konuyla ilgili öznel düşüncelerini ifade etmiştir.
C) Metinde, okuru ikna edici bir anlatım tarzı benimsenmiştir.
D) Edebiyat ve gerçeklik ilişkisi makale üslubuyla ele alınmıştır.
E) Metinde bir düşünce farklı örneklerle çürütülmeye çalışılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi öğretmenin hazırladığı bu soruya yönelik yapılabilecek düzeltme önerilerinden biridir?

A) Soru köküyle öncülde verilen metin arasındaki çelişkiler giderilmelidir.
B) Soru, tek doğru cevabı olacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.
C) Soru kökündeki olumsuz ifade, dikkat çekmek amacıyla vurgulanmalıdır.
D) Öncüldeki metin öğrenci düzeyine göre yeniden hazırlanmalıdır.
E) Öncüldeki metinde bilinmeyen kelimelerin anlamları yay ayraç içinde verilmelidir.

Cevap Anahtarı: **B**